

Wyniki rankingu koni sportowych z różnych sektorów hodowli

Sławomir Pietrzak¹, Anna Cuber²

¹AR w Lublinie, ²Polski Związek Hodowców Koni w Warszawie

Przekształcenia własnościowe, dokonujące się od kilku lat w krajowej hodowli koni, dotyczące prywatyzacji państwowych stadnin koni prowokują do oceny materiału wyhodowanego lub pozostającego w zasobach Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (AWRSP) na tle całej polskiej hodowli.

Monitorowanie wartości użytkowej koni, prezentowanej w różnych dyscyplinach sportu jeździeckiego, z uwzględnieniem ich hodowców i właścicieli, informuje o jakości i kierunku zachodzących zmian w hodowli, a także może być pomocne w ocenie prawidłowości przyjętych kierunków prywatyzacji. Wydaje się bowiem, że sprawą nadrzędną jest ochrona najcenniejszego materiału hodowlanego, będącego dorobkiem wielu pokoleń hodowców.

Celem niniejszej pracy była ocena wyników sportowych koni wyhodowanych lub pozostających w zasobach jednostek AWRSP w roku 2001 na tle całej krajowej populacji koni sportowych, na podstawie sporządzonego rankingu w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich.

Analizą objęto konie startujące w roku 2001 w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w następujących dyscyplinach: ujeżdżenie, skoki przez przeszkody, wszechstronny konkurs konia wierzchowego (WKKW), powożenie zaprzęgami 1- i 2-konnymi oraz rajdy długodystansowe. Na podstawie startów w wymienionych zawodach ustalono ranking koni w poszczególnych dyscyplinach, posługując się systemem zatwierdzonym przez Polski Związek Jeździecki. Łącznie sklasyfikowano 391 koni, które uzyskały punkty rankingowe, a w tym: 185 w skokach, 51 w zaprzęgach dwukonnych, 48 w WKKW, 47 w rajdach długodystansowych, 42 w ujeżdżeniu i 18 w zaprzęgach jednokonnych. Badany materiał posegregowano według ras, hodowców i właścicieli, uwzględniając jednostki pozostające w zasobach AWRSP, takie jak niektóre stadniny koni oraz stada ogierów.

Tabela 1
Zestawienie liczby koni objętych rankingiem w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich według hodowców i właścicieli

Dyscyplina jeździecwa	n	Hodowcy						Właściciele			
		AWRSP		prywatni		zagraniczni		AWRSP		prywatni/kluby	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ujeżdżenie	42	21	50,0	8	19,0	13	31,0	5	11,9	37	88,1
Skoki	185	74	40,0	26	14,1	85	45,9	34	18,4	151	81,6
WKKW	48	41	85,4	3	6,3	4	8,3	22	45,8	26	54,2
Zaprzęgi 1-konne	18	9	50,0	7	38,9	2	11,1	9	50,0	9	50,0
Zaprzęgi 2-konne	51	26	51,0	25	49,0	0	0,0	12	23,5	39	76,5
Rajdy długodystansowe	47	26	55,3	12	25,5	9	19,2	2	4,3	45	95,7
Ogółem	391	197	50,4	81	20,7	113	28,9	84	21,5	307	78,5

Tabela 2
Zestawienie jednostek AWRSP według liczby wyhodowanych koni objętych rankingiem

Nazwa	Dyscypliny jeździecwa						Łącznie
	ujeżdżenie	skoki	WKKW	zaprzęgi 1-konne	zaprzęgi 2-konne	rajdy	
SK Nowielice	3	8	2	1	4	0	18
SK Walewice	2	4	6	2	2	1	17
SK Moszna	2	12	2	0	0	0	16
SL Posadowo	2	5	5	0	3	0	15
SK Strzegom	0	0	6	1	6	0	13
SK Janów Podlaski	0	0	1	0	0	10	11
SK Rzecznica	3	6	1	0	0	0	10
SK Pępowo	1	6	1	1	0	0	9
SK Strzelce Op.	0	0	0	2	7	0	9
SK Ochaby	0	1	5	0	0	2	8
SK Kalników	0	7	0	0	0	0	7
SK Prudnik	0	7	0	0	0	0	7
SK Nowa Wioska	3	2	1	0	0	0	6
SK Kurozwęki	0	0	0	0	0	6	6
SK Płękity	0	3	1	1	0	0	5
SK Liski	1	3	0	0	0	1	5
SK Iwno	1	0	3	0	0	0	4
SK Bielin	1	2	0	0	1	0	4
SK Kadyń	1	1	1	1	0	0	4
SO Bogusławice	0	1	0	0	3	0	4
SK Jaroszkówka	0	1	3	0	0	0	4
SK Białka	0	0	0	0	0	4	4
SK Racot	1	2	0	0	0	0	3
SK Skrzydlów	0	1	1	0	0	1	3
SK Udórz	0	1	1	0	0	0	2
SK Mieczownica	0	0	1	0	0	0	1
SK Dobrzyniewo	0	1	0	0	0	0	1
SK Michałów	0	0	0	0	0	1	1
Ogółem	21	74	41	9	26	26	197

Zestawiono wyniki najlepszych koni w poszczególnych dyscyplinach, uwzględniając określone liczebności: ujeżdżenie 1-20 miejsce, skoki 1-40, WKKW 1-20, zaprzęgi jednokonne 1-10, zaprzęgi dwukonne 1-29, rajdy długodystansowe 1-20. Według wymienionego układu ustalono liczby punktów rankingowych, biorąc pod uwagę hodowców i właścicieli koni.

Jak wynika z danych zawartych w tabeli 1, zdecydowana większość koni została wyhodowana w jednostkach AWRSP (50,4%). Dla porównania z hodowli zagranicznej było 28,9%, a z krajowej hodowli prywatnej 20,7%. Dotyczy to szczególnie wszechstronnego konkursu konia wierzchowego, w którym odsetek ten wynosił nawet 85,4%. Jedynie w skokach przez przeszkody w jednostkach AWRSP wyhodowano 40,0% koni, podczas gdy z hodowli zagranicznej pochodziło 45,9% osobników.

Największy udział krajowych hodowców prywatnych zaznaczył się w dyscyplinie zaprzęgów 2-konnych i wynosił 49,0%. Wymieniona dyscyplina jest jedyną, w której nie występują, jak dotychczas, konie hodowli zagranicznej.

Udział hodowli zagranicznej ogółem jest znaczny i wynosi około 30%, przewyższając odsetek koni wyhodowanych przez krajowych hodowców prywatnych, co powinno stanowić pewne wyzwanie i znaczący sygnał dla krajowej hodowli w aspekcie stosowanych metod i kierunków hodowlanych.

Właścicielami znaczącej większości koni objętych rankingiem są osoby prywatne bądź kluby jeździeckie (78,5%), w zasobach jednostek AWRSP ogólnie znajduje się 21,5% wymienionych koni, przy czym najwię-

Tabela 3
Zestawienie jednostek AWRSP według liczby posiadanych koni objętych rankingiem

Nazwa	Dyscypliny jeździeckie					Łącznie	
	ujeżdżenie	skoki	WKKW	zaprzęgi 1-konne	zaprzęgi 2-konne		
SO Bogustawice	0	3	1	2	6	0	12
SO Książ	1	0	1	4	4	0	10
SO Łąck	2	6	0	0	0	0	8
SO Klikowa	0	3	3	0	0	0	6
SO Biały Bór	0	0	6	0	0	0	6
SO Sieraków	0	2	1	1	1	0	5
SK Walewice	0	2	3	0	0	0	5
SO Białka	0	1	2	0	0	2	5
CWJ Poznań-Wola	0	4	0	0	0	0	4
SK Nowielice	0	4	0	0	0	0	4
SO Starogard	1	2	0	0	0	0	3
SO Gniezno	0	0	2	1	0	0	3
SK Strzegom	0	0	3	0	0	0	3
SO Łobez	0	1	0	0	1	0	2
SK Pępowo	0	0	0	1	0	0	1
SK Nowa Wioska	1	0	0	0	0	0	1
SK Ochaby	0	1	0	0	0	0	1
SK Prudnik	0	1	0	0	0	0	1
SK Kalników	0	1	0	0	0	0	1
SK Bielin	0	1	0	0	0	0	1
SK Racot	0	1	0	0	0	0	1
SK Moszna	0	1	0	0	0	0	1
Ogółem	5	34	22	9	12	2	84

cej jest startujących w WKKW (ok. 46%) i w zaprzęgach 1-konnych (ok. 50%). Właściciele prywatni przeważają wśród właścicieli koni startujących w dyscyplinach ujeżdżenia i skoków.

Z danych zawartych w tabeli 2 wynika, że spośród jednostek AWRSP hodowcą największej liczby koni objętych rankingiem we wszystkich analizowanych dyscyplinach były SK Nowielice (18 szt.), następnie SK Walewice (17), SK Moszna (16), SK Posadowo (15), SK Strzegom (13), SK Janów Podlaski (11) i SK Rzeczna (10).

W dyscyplinie ujeżdżenia po 3 osobniki wyhodowano w SK Nowielice, SK Rzeczna i SK Nowa Wioska. Hodowcą największej liczby koni skoczków okazała się SK Moszna (12

szt.), a następnie SK Nowielice (8), SK Kalników (7) i SK Prudnik (7). Konie startujące w WKKW zostały wyhodowane w głównej mierze w SK Walewice (6 szt.), SK Strzegom (6) oraz SK Posadowo (5) i SK Ochaby (5). Hodowcami sportowych koni zaprzęgowych były przede wszystkim SK Strzelce Opolskie (9 szt.), SK Strzegom (7) i SK Nowielice (5). Konie rajdowe, głównie czystej krwi arabskiej, to domena SK Janów Podlaski (10 szt.), SK Kurozwęki (6) i SK Białka (4).

Można domniemywać, że wymienione stadniny posiadają najcenniejszy pod względem sportowym materiał hodowlany, a jednocześnie prowadzą właściwą pracę hodowlaną, uwzględniającą nowoczesne trendy i kierunki w wymienionej hodowli.

Wydaje się, że niektóre z wymienionych jednostek specjalizują się w hodowli koni do poszczególnych dyscyplin, np. SK Moszna, Nowielice, Kalników i Prudnik – skoki przez przeszkody; SK Strzegom, Ochaby i Walewice – WKKW; SK Strzelce Opolskie – zaprzęgi; SK Janów Podlaski – rajdy długodystansowe.

Pod względem liczby posiadanych obecnie koni objętych rankingiem na pierwszym miejscu wśród jednostek AWRSP znajduje się Stado Ogierów Bogustawice (12 szt.), następnie SO Książ (10), SO Łąck (8), SO Klikowa (6), SO Biały Bór (6) oraz SO Sieraków (5) i SK Walewice (5) – tabela 3.

Największą liczbę koni w poszczególnych dyscyplinach mają: ujeżdżenie – SO Łąck (2), skoki – SO Łąck (6), CWJ Hipodrom Poznań (4), SK Nowielice (4), WKKW – SO Biały Bór (6), zaprzęgi – SO Bogustawice (8), SO Książ (8). Świadczy to o specjalizacji sekcji jeździeckich określonych jednostek AWRSP w poszczególnych dyscyplinach, jak również o poziomie wyszkolenia trenerów i jeźdźców tych sekcji.

W tabeli 4 zamieszczono konie, które uzyskały najlepsze wyniki w rankingu w dyscyplinie ujeżdżenia, uwzględniając miejsca od 1 do 20. Pierwsze miejsce, z dużą przewagą, zajął Johnie Walker (404 pkt.), wyhodowany w Holandii, drugie zaś Goldamos, hodowli niemieckiej (236 pkt.). Na trzecim miejscu uplasował się ogier Sofix pksp (207 pkt.), wyhodowany w SK Moszna, którego właścicielem jest SOSP Starogard Gdański.

Tabela 4
Ranking koni w ujeżdżeniu na podstawie startów w 2001 roku

Miejsce	Nazwa konia, rasa	Rok urodzenia	Pochodzenie	Hodowca	Właściciel	Suma punktów
I	Johnie Walker KWPN	1991	Durbin KWPN – Donella KWPN/Saros xx	Holandia	E. Stępniewski	404
II	Goldamos baw	1991	Ramos baw – Goldika baw/Sodffleur baw	Niemcy	Z. Skowrońska	263
III	Sofix pksp	1992	Fanimo KWPN – Sangara sp/Genius han	SK Moszna	SOSP Starogard	207
IV	Leo hes	1987	Leander hes – Lady hes/Fruhlingstraum han	Niemcy	E. Stępniewski	201
V	Bażant wlkp	1995	Akropol wlkp – Borówka xx/Solali xx	CWKS Legia	J. Pietrzak	144
VI	Donostio west	1987	Diabas hes – Ramona west/Remus west	Niemcy	A. Sałacki	135
VII	Noma Tender wlkp	1991	Jankes xx – Tendencja wlkp/Honwed wlkp	SK Nowa Wioska	NOMA sp. z o.o.	126
VIII	Turyń wlkp	1990	Jankes xx – Tercyna wlkp/Cirrus wlkp	SK Nowa Wioska	SK Nowa Wioska	116
IX	Raban wlkp	1990	Kondor wlkp – Rabka wlkp/Sobol wlkp	SK Rzeczna	A. Sałacki	109
X	Odysej sp	1992	Windwurf han – Odyseja sp/Dido han	SK Nowielice	SOSP Łąck	101
XI	Czakram wlkp	1994	Retusz wlkp – Czarnawa wlkp/Sir Shostakowich xx	SK Posadowo	T. Tomaszewska	85
XII	Eldorado wlkp	1987	Illit wlkp – Eulalia wlkp/Belfegor II wlkp	SK Posadowo	W. Pisarski	78
XIII	Celebes wlkp	1992	Kondor wlkp – Cedrówka wlkp/Akropol wlkp	SK Rzeczna	J. Włóczyńska	75
XIV	Emely Erddbeer reń	1987	Ehrenzoll reń – po Lucullus reń	Niemcy	J. Weres	69
XV	Wieland tury	1994	Werenfels han – Carela S/Kolibri han	Niemcy	R. Makowski	56
XVI	Tarzan sp	1995	Dryl sp – Toska wlkp/Dorwid xx	L. Kochler	J. Bednarek	47
XVII	Kipper NN	1991	NN/NN	NN	Pony Klub Bartosz	43
XVIII	Hakim Bej m	1993	Elsing oo – Haiti/Hippies xo	SK Walewice	SKF Konstancin	31
XIX	Pastela wlkp	1987	Rumb xx – Presja wlkp/Jucker han	SK Kadyny	I. Tomaszewska	29
XX	Order sp	1991	Davidoff han – Oracja sp/Oran I wlkp	SK Nowielice	T. Wardyński	22

Tabela 5

Zestawienie liczby punktów rankingowych w poszczególnych dyscyplinach jeździectwa według hodowców i właścicieli

Dyscypliny jeździectwa	Hodowcy			Właściciele	
	AWRSP	prywatni	zagraniczni	AWRSP	prywatni /kluby
Ujeżdżenie miejsca 1–20	979	234	1128	424	1917
Skoki miejsca 1–40	2389	436	2214	1210	3829
WKKW miejsca 1–20	577	34	57	397	271
Zaprzęgi 1–konne miejsca 1–10	42,4	110,9	13,2	34,0	132,5
Zaprzęgi 2–konne miejsca 1–29	309	201,9	–	176,2	334,7
Rajdy miejsca 1–20	1964	621	329	0	2914
Ogółem	6260,4	1637,8	3741,2	2241,2	9398,2

Na miejscach od 7 do 13 uplasowały się konie wyhodowane w jednostkach AWRSP, takich jak: SK Nowa Wioska, SK Rzeczna oraz SK Nowielice i SK Posadowo. Łącznie konie wyhodowane w jednostkach AWRSP w dyscyplinie ujeżdżenia uzyskały 979 punktów rankingowych (tab. 5), natomiast konie hodowli zagranicznej – 1128 pkt., a krajowych hodowców prywatnych – 234 pkt.

W dyscyplinie skoków przez przeszkody zwyciężył ogier Orkisz pksp, wyhodowany w SK Posadowo, z wynikiem 403 pkt. przed ogierem Era GSM Elf pksp, wyhodowanym w SK Moszna (338 pkt.) i klaczą Holz Sport Agresja wkp (297 pkt.) – tabela 6. Konie wyhodowane przez jednostki AWRSP uzyskały, jak wynika z tabeli 5, w skokach przez przeszkody 2389 punktów rankingowych, wyprzedzając hodowlę zagraniczną (2214 pkt.) i krajowych hodowców prywatnych (436 pkt.).

We wszechstronnym konkursie konia wierzchowego w wymienionym rankingu miejsca od 1 do 8 zajęły konie wyhodowane wyłącznie w jednostkach AWRSP (tab. 7). Zwyciężył ogier Biskwit wkp (56 pkt.), wyhodowany w SK Pępowo, przed Navy Blue xx (50 pkt.) z SK Strzegom i Holan pksp (47 pkt.) z SK Nowielice. Łącznie konie, których hodowcami były jednostki AWRSP uzyskały w WKKW 577 punktów rankingowych, z hodowli zagranicznej zaś 56 punktów, a krajowej prywatnej – 34 pkt.

W powożeniu zaprzęgami jednokonnymi na pierwszych dwóch miejscach uplasowały się ze znaczną przewagą konie śląskie: Batalion (39,6 pkt.) i Eryk (37,7 pkt.), wyhodowane przez krajowych hodowców prywatnych (tab. 8). Konie z jednostek AWRSP w wymienionej dyscyplinie uzyskały łącznie 42,4 pkt., wyprzedzając hodowców zagranicznych, znacznie jednak ustępując krajowym hodowcom prywatnym (110,9 pkt.).

W powożeniu zaprzęgami parokonnymi zaznaczyła się wyraźna przewaga jednostek AWRSP jako hodowców najlep-

Tabela 6

Ranking koni w skokach przez przeszkody na podstawie startów w 2001 roku

Miejsce	Nazwa konia, rasa	Rok urodzenia	Pochodzenie	Hodowca	Właściciel	Suma punktów
I	Orkisz wkp	1990	Dido han – Orawa wkp/Kadyks xx	SK Posadowo	T. Gudźowaty	403
II	Era GSM Elf sp	1992	Fanimu KWPN – Elgin sp/Genius han	SK Moszna	CWJ Hipodrom Wola	338
III	Holz Sport Agresja wkp	1992	Kirpan xx – Armanda wkp/Drossos wkp	M. Holz	M. Holz	297
IV	Joker m	1993	Elwis sf – Jedlina xo/Jehol xo	SK Prudnik	SJ WKS Śląsk	291
V	Djane de Fontenis sf	1991	Jalisco B xx – Pepita du Poncel sf/Grand Venur sf	S.C.E.A. Des Fos	T. Gudźowaty	221
VI	Palegro westf	1990	Power westf – Watonga han/Wether han	W. Hage	ECO A.B.I	215
VII	Lucky Star NN	1993	NN – NN	Niemcy	Gos. Rol. Barczyk	206
VIII	Luron KWPN	1993	Guidam KWPN – Berania KWPN/Nabuur KWPN	SK Prudnik	SOSP Łąck	153
IX	Ocean T KWPN	1993	Emilion xx – Djane KWPN	Holandia	T. Gudźowaty	141
X	Sioux sp	1992	Fanimu KWPN – Soraya wkp/Jantar wkp	SK Moszna	J. Mleczo	139
XI	Carat 43 hes	1990	Capitano hol – Ramira hol/Ramiro's Son westf	Niemcy	Z. Łoś	136
XII–XIII	Amaro old	1992	Argentinus old – Samantha old/Barsoj xx	Niemcy	E.J. Walter–Schandler	129
XII–XIII	Era GSM Wagram sp	1988	Genius han – Waxa wkp/Nakrofan wkp	SK Moszna	SOSP Łąck	129
XIV	Leopatra KWPN	1993	Nimmerdor KWPN – Cleopatra KWPN/Notaris KWPN	Holandia	W. Bieniek	125
XV	Romanus wkp	1987	Cyferus sp – Rawenna wkp/Regiment wkp	SK Posadowo	K. Rozpedek	124
XVI	Jung m	1994	Dresk xo – Juta xo/Jam xo	SK Kainików	SOSP Kłikowa	123
XVII	Kasandra saks	1992	Kolibri saks – Jenny saks/Jura saks	Niemcy	W. Prusiecki	122
XVIII	Corradoland hol	1990	Corrado hol – Zampannia hol/Landego hol	Niemcy	U. Farysej	121
XIX	Cordial sp	1991	Colorado han – Cenoza wkp/Arlot xo	SK Pępowo	SOSP Starog. Gd.	94
XX	Impisa Merano NN	1988	NN – NN	NN	U. Farysej	93
XXI	Czara sp	1994	Czad sp – Czernica sp/Nikifon sp	SK Nowielice	SK Nowielice	92
XXII	Kaliniec wkp	1987	Ignam wkp – Kliwia wkp/Brad wkp	SK Rzeczna	Rogowski KS	90
XXIII–XXIV	Cappucino 15 old	1993	Classiker hol – Scarlett old/Sandro hol	Niemcy	Fa.Consult–S	86
XXIII–XXIV	Helba sp	1991	Czad sp – Hebe wkp/Kobryń wkp	SK Nowielice	SK Nowielice	86
XXV–XXVI–XXVII	Hisaga wkp	1990	Sztorm wkp – Hipoksja wkp/Satum han	SK Kadyń	B. Kociszewska	81
XXV–XXVI–XXVII	Lavendel KWPN	1993	Ramiro hol – Uleska/Lector	Holandia	Z. Milkuła	81
XXV–XXVI–XXVII	Quirinus BWP	1993	Pavarotti – Heide BWP/Lys de Darmen BWP	Belgia	PHZ Agro	81
XVIII	Diandra old	1992	Grandeur han – Disne KWPN/Le Mexico sf	Niemcy	Z. Typański	79
XXIX	Sobiepan sp	1994	Lotto hol – Soraja wkp/Jantar wkp	SK Moszna	CWJ Hipodrom Wola	75
XXX	Landos II hol	1993	Lacros hol – Rica hol/Romantiker hol	Niemcy	S. Rakoczy	73
XXXI	Landos hol	1989	Lord hol – Uta V hol/Calypto I hol	Niemcy	U. Farysej	72
XXXII	Ormus wkp	1992	Oder trak – Gambia wkp/Godot wkp	J. Tomczyk	K. Kmieć	71
XXXIII–XXXIV	Konsul sp	1992	Travant sp – Konsoleta wkp/Island wkp	SK Posadowo	SOSP Kłikowa	68
XXXIII–XXXIV	Ozer wkp	1993	Oder trak – Melisa wkp/Mustaf wkp	J. Tomczyk	Przed. "Przybud"	68
XXXV	Master Film Kingsten KWPN	1992	Aldatus hol – Ginger Ster KWPN/Rebel Z han	Holandia	Master Film LTD	62
XXXVI	Azubi-S hol	1993	Acobat I hol – Z-Coco Chanel hol/Cantus hol	Niemcy	S. Figlerowicz	61
XXXVII	Asterix old	1992	Argentinus old – Lagoni old/Wettstreit han	Niemcy	A.Kolanowski	58
XXXVIII–XXXIX	Kleon wkp	1988	Ignam wkp – Kliwia wkp/Bard wkp	SK Rzeczna	E.Małkowska	52
XXXVIII–XXXIX	Top Gun xo	1989	Prince Ig'or xo – Yuca xo/Avic xo	Francja	SO Bogustawice	52
XL	Kadryl wkp	1990	Kondor wkp – Kasandra wkp/Akropol wkp	SK Rzeczna	SJ WKS Śląsk	51

Tabela 7
Ranking koni w WKKW na podstawie startów w 2001 roku

Miejsce	Nazwa konia rasa	Rok urodzenia	Pochodzenie	Hodowca	Właściciel	Suma punktów
I	Biskwit wkp	1991	Colorado han – Brenda wkp/Arlet xo	SK Pępowo	SOSP Gnieszno	56
II	Navy Blue xx	1994	All Hands On Deck xx – Native Gem xx/Be My Native xx	SK Strzegom	M. Konarski	50
III	Holan sp	1991	Fetysz sp – Holanda/ Dendryt xx	SK Nowielice	L. Spisak	47
IV	Stawros xx	1989	Rutilio Rufo xx – Sawaria xx/Dixieland xx	SK Skrzydlów	SK Walewice	46
V	Jaspis xx	1987	Kasjan xx – Jaka Taka xx/Beriston xx	SK Strzegom	SK Strzegom	41
VI	Bonaparte xo	1989	Pick Wick xo – Bona xo/Cynik xx	SK Pruchna	SOSP Klikowa	37
VII–VIII	Marengo wkp	1995	Cison xx – Marusza wkp/ Dularus han	SK Posadowo	SOSP Biały Bór	35
VII–VIII	Hilton xx	1994	Neman xx – Halka xx/Orlov xx	SK Strzegom	M. Konarski	35
IX	Ramadan sp	1994	Rancouver hol – Jutaka xx/Jaguar xx	A. Kita	K.B. Cegiłka	34
X–XI	Rubid wkp	1994	Alkierz wkp – Rubryka wkp/Cyferus han	SK Posadowo	SOSP Biały Bór	33
X–XI	Typan xx	1989	Nickel King xx – Sovereiga xx/Spirit xx	Niemcy	A. Tymieńska	33
XII–XIII	Hazard xx	1985	Reylon Boy xx – Hańcza xx/Malmo xx	SK Strzegom	SK Strzegom	30
XII–XIII	Bawet xo	1994	Juror xx – Bawaria xo/Barak xo	SK Walewice	SOSP Biały Bór	30
XIV–XV	Safian xo	1993	Afront xo – Samosiewka xo/Saroyan xx	SK Udórz	M. Pokora	26
XIV–XV	Heptan sp	1995	Elpar xx – Hiszpanka wkp/Sztorm wkp	SK Kadyny	SOSP Bogusławice	26
XVI–XVII	Kroton wkp	1993	Makart wkp – Konwalia wkp/Dziegiel wkp	SK Rzezczna	SOSP Sieraków	24
XVI–XVII	Water Man irl	1990	Euphemism – Ideal Kate	Irlandia	W. Krygier	24
XVIII	Damesa wkp	1994	Empik xx – Dama wkp/Baca wkp	SK Posadowo	R. Smykał	22
XIX	Młoda Dama xx	1995	Kirpan xx – Metafora xx/Arcaro xx	SK Strzegom	SOSP Biały Bór	20
XX	Autorytet xxoo	1995	Egon oo – Aula xxoo/Cynik xx	SK Ochaby	SOSP Książ	19

Tabela 8
Ranking koni w powożeniu na podstawie startów w 2001 roku (zaprzęgi 1–konne)

Miejsce	Nazwa konia rasa	Rok urodzenia	Pochodzenie	Hodowca	Właściciel	Suma punktów
I	Batalion śl	1994	Estor śl – Baltona xo/Historyk xo	J. Święcicki	T. Chwastek	39,6
II	Eryk śl	1991	Eton śl – Amina śl/Astenik śl	K. Gil	K. Gil	37,7
III	Hawela wkp	1992	Wellington han – Hesja wkp/Selim xx	SK Kadyny	M. Szcześniak	21,6
IV	Lenta śl	1995	Boy śl – Lusa śl/Lix śl	B. Dyszkiewicz	KJ "Jako"	17,6
V	Jardek wkp	1993	Jard wkp – Delicja wkp/Emmen wkp	ZZD Pawłowice	T. Tyszko	16,0
VI	Bal śl	1994	Hades śl – Ballada śl/Enzian old	SK Strzegom	SOSP Książ	10,0
VII	Eliot old	1996	Elton old – Anka old/Capitan old	Niemcy	SOSP Książ	7,8
VIII	Imperia wkp	1989	Cytrus wkp – Imogena wkp/Eleazar wkp	SK Pępowo	SK Pępowo	6,4
IX	Evento old	1995	Erbe old – Eris old/Edelfalk old	niemcy	SOSP Książ	5,4
X	Polder wkp	1994	Libellus wkp – Pomona wkp/Arak wkp	SK Płękity	SOSP Sieraków	4,4

Tabela 9
Ranking koni w powożeniu na podstawie startów w 2001 roku (zaprzęgi 2–konne)

Miejsce	Nazwa konia rasa	Rok urodzenia	Pochodzenie	Hodowca	Właściciel	Suma punktów
I	Mefisto m	1993	Emetyt xo – Mafia xo/Hippies xo	SOSP Bogusławice	SOSP Bogusławice	47,3
II–III	Intencja śl	1992	Lansier śl – Intarsja śl/Orkisz xx	SK Strzelce Opol.	I. Kozłowski	35,9
II–III	Branka śl	1992	Lansier śl – Brawura śl/Orkisz xx	SK Strzelce Opol.	I. Kozłowski	35,9
IV	Gromen m	1993	Judex xx – Gomora xo/Sekwestr xxoo	SK Walewice	SOSP Bogusławice	30,6
V	Dziekan m	1996	Emetyt xo – Dzewunia xx/Jaguar xx	E. Malanowski	SOSP Bogusławice	29,3
VI–VII	Lenta śl	1995	Boy śl – Lusa śl/Lix śl	B. Dyszkiewicz	KJ "Jako"	23,4
VI–VII	Reszka śl	1989	Lampas śl – Redlina śl/Hak śl	SOSP Bogusławice	M. Bogajewicz	23,4
VIII–IX	Linkoln sp	1993	Perseusz m – Lena śl/Linon m	P. Mazurek	P. Mazurek	23,1
VIII–IX	Eskadron sp	1992	Perseusz m – Elena śl/Export śl	P. Mazurek	P. Mazurek	23,1
X	Dubiel uszl.x	1989	Dolmer wkp – NN	Z. Rolny Ślesice	B. Zagórski	20,1
XI–XII	Honduras m	1995	Emetyt xo – Hilla Campa xo/Campetot xxoo	SOSP Bogusławice	H. Bobak	15,6
XI–XII	Huzar m	1996	Egri m – Hordowina m/Elsing oo	L. Dрамиński	H. Bobak	15,6
XIII–XIV	Bal śl	1994	Hades śl – Ballada śl/Enzian old	SK Strzegom	SOSP Książ	15,2
XIII–XIV	Domino śl	1994	Dipol śl – Pula I śl/Perlon śl	D. Śmichura	SOSP Książ	15,2
XV–XVI	Ihara śl	1993	Harcer śl – Ilhawa śl/Centimo old	SK Strzelce Opol.	E. Orzeł-Przewoźniak	14,8
XV–XVI	Benia śl	1993	Sejmik śl – Bunia śl/Fez śl	SK Strzelce Opol.	E. Orzeł-Przewoźniak	14,8
XVII	Likon wkp	1991	Dryl wkp – Lotna wkp/Chersoń xx	SK Bielin	SOSP Sieraków	14,6
XVIII	Mars wkp	1993	Monsun sp – Purpura wkp/Ares xx	M. Goc	B. Rybińska-Szejda	14,5
XIX	Jardek wkp	1993	Jard wkp – Delicja wkp/Emmen wkp	ZZD Pawłowice	K. Tyszko	12,6
XX–XXI	Lord śl	1997	Junkier śl – Lalka śl/Lapis śl	A. Wawrykow	J. Kociemba	9,8
XX–XXI	Epizod wkp	1997	Rotmistrz wkp – Epika wkp/Trawant KWPN	SK Posadowo	J. Kociemba	9,8
XXII	Sahib sp	1993	Bolivar xo – Samanta sp/Dido han	SK Nowielice	SOSP Łobez	9,0
XXIII–XXIV	Meteoryt wkp	1992	Island wkp – Metresa wkp/Bas wkp	SK Posadowo	W. Ziarkowski	8,8
XXIII–XXIV	Regent wkp	1992	Island wkp – Rea wkp/Piramidon wkp	SK Posadowo	W. Ziarkowski	8,8
XXV–XXVI	Bzurella śl	1997	Hades xx – Bzura śl/Liton śl	SK Strzegom	Polska Korp. Inwest.	8,5
XXV–XXVI	Deretta śl	1997	Hades xx – Dera śl/Perlon śl	SK Strzegom	Polska Korp. Inwest.	8,5
XXVII	Delegat śl	1997	Iron śl – Drawa śl/Liton śl	J. Wawrzynów	J. Kućko	7,7
XXVIII–XXIX	Modlin xo	1996	Judex xx – Magma xo/Campetot xxoo	SK Walewice	SOSP Bogusławice	7,5
XXVIII–XXIX	Darzbór xo	1994	Dekalog oo – Diana xo/Darg xo	B. Dąbrowski	SOSP Bogusławice	7,5

Tabela 10

Ranking koni w rajdach długodystansowych na podstawie startów w 2001 roku

Miejsce	Nazwa konia rasa	Rok urodzenia	Hodowca	Właściciel	Suma punktów
I	Artbi oo	1992	SK Janów Podlaski	P. Nowak	340
II	Wiatrak oo	1994	SK Janów Podlaski	prywatny	246
III	Bohun NN	1989	NN	T. Tura	185
IV	Soner xx	1990	SK Widzów	T. Tura	182
V	Etiopczyk oo	1991	SK Janów Podlaski	prywatny	179
VI-VII-VIII	Bajus oo	1990	SK Janów Podlaski	prywatny	177
VI-VII-VIII	Barbakan oo	1991	SK Jamów Podlaski	prywatny	177
VI-VII-VIII	Mu-Fani oo	1995	Z. Tobiasz	prywatny	177
IX	Goja xo	1991	SK Ochaby	prywatny	170
X	Elekt oo	1985	SK Janów Podlaski	prywatny	140
XI	Pamir oo	1988	Finlandia	prywatny	140
XII	Elban oo	1995	SK Janów Podlaski	prywatny	133
XIII	Meridian oo	1995	Niemcy	T. Tura	103
XIV	Astonia xo	1995	R. Ciesielski	prywatny	97
XV	Czenhar kł.ros	1988	Rosja	T. Tura	86
XVI	Eltan wkp	1991	R. Ciesielski	W. Bogacki	85
XVII	Walc oo	1992	SK Kurozweki	T. Tura	80
XVIII	Mecquin oo	1995	K. Kuczyński	K. Kuczyński	77
XIX-XX	Cyryl oo	1995	SK Kurozweki	prywatny	70
XIX-XX	Tuz oo	1990	SK Kurozweki	E. Krzywicka	70

szych koni, do których należą: ogier Mefisto m (47,3 pkt.) hodowli i własności SOSP Bogusławice oraz klacze śląskie Intencja i Branka (35,9 pkt.) z SK Strzelce Opolskie (tab. 9). Ogólnie w tej dyscyplinie liczba zdobytych punktów rankingowych przez konie wyhodowane w jednostkach AWRSP wynosiła 309 i była wyższa od sumy punktów, jaką zdobyły konie krajowej hodowli prywatnej (201,9 pkt.).

W rajdach długodystansowych w pierwszej dziesiątce znalazło się aż 6 koni czystej krwi arabskiej, wyhodowanych w SK Janów Podlaski. Zdecydowanie zwyciężył ogier Artbi (Arbil – Alanga po Palas), uzyskując 340 pkt. (tab. 10).

Łącznie we wszystkich analizowanych dyscyplinach jednostki AWRSP jako hodowcy koni sportowych uzyskały 6260,4 punktów rankingowych, wyprzedzając hodowlę zagraniczną (3741,2 pkt.) oraz krajową hodowlę prywatną (1637,8 pkt.).

Tabela 11

Zestawienie badanych koni według ras

Dyscyplina	Krajowe									Zagraniczne									razem
	wkp	pksp	m	śl	oo	xx	xxoo	NN	razem	hol	KWPN	old	west	han	baw	trak	sf	inne	
Ujeżdżenie	13	11	1	1	0	1	0	1	28	0	1	1	2	1	1	2	0	6	14
Skoki	32	43	18	1	0	3	0	5	102	16	13	8	8	7	6	3	4	18	83
WKKW	12	3	15	0	0	17	0	0	47	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Zaprzęgi 1-konne	7	1	2	6	0	0	0	0	16	0	0	2	0	0	0	0	0	2	
Zaprzęgi 2-konne	11	9	7	22	0	0	0	0	49	0	0	0	0	0	0	0	2	2	
Rajdy	2	0	5	0	26	2	2	1	38	0	0	0	0	0	0	0	9	9	
Ogółem	77	67	48	30	26	23	2	7	280	16	14	11	10	8	7	5	4	36	111

Tabela 12

Zestawienie badanych koni według ras ojców

Dyscyplina	Krajowe								Zagraniczne									razem
	xx	wkp	m	śl	pksp	NN	oo	razem	han	hol	KWPN	west	trak	old	sf	baw	inne	
Ujeżdżenie	6	10	1	1	2	1	1	22	7	0	3	1	1	1	0	1	6	20
Skoki	17	19	12	0	15	5	0	68	34	28	21	9	8	4	5	1	7	117
WKKW	28	3	10	0	1	0	3	45	1	1	0	0	0	0	0	1	3	
Zaprzęgi 1-konne	1	7	1	6	0	0	0	15	1	0	0	0	0	2	0	0	3	
Zaprzęgi 2-konne	9	15	5	17	4	0	1	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rajdy	4	2	5	0	0	1	26	38	0	0	0	0	0	0	0	9	9	
Ogółem	65	56	34	24	22	7	31	239	43	29	24	10	9	7	5	2	23	152

Wyniki te są dowodem na to, jak cenny materiał hodowlany zgrupowany jest w byłych państwowych stadninach koni. Mimo permanentnego napływu koni z zagranicy, utrzymuje się jednak pewna przewaga wyników sportowych zwierząt wyhodowanych w jednostkach AWRSP.

Natomiast jeżeli chodzi o właścicieli, sytuacja jest wręcz przeciwna, z wyjątkiem WKKW, w którym jednostki AWRSP łącznie zgromadziły 397 punktów przed właścicielami prywatnymi i klubami jeździeckimi. W pozostałych dyscyplinach zdecydowaną przewagę wykazują właściciele prywatni i kluby jeździeckie (tab. 5).

Dane zawarte w tabeli 11 informują o udziale poszczególnych ras krajowych i zagranicznych w badanej populacji 391 koni sportowych. Najwięcej łącznie we wszystkich dyscyplinach stwierdzono koni wielkopolskich (77 szt.), a następnie szlacheckich półkwi (67), małopolskich (48), śląskich (30) oraz czystej krwi arabskiej (26). Spośród ras zagranicznych dominują konie niemieckie i holenderskie. W ujeżdżeniu przeważają konie zagraniczne (14), wkp (13) i pksp (11); w skokach – rasy zagraniczne (83), pksp (43) i wkp (32); w WKKW – xx (17), m (15) i wkp (12); w zaprzęgach – konie śląskie (28) i wkp (18); w rajdach długodystansowych przede wszystkim konie czystej krwi arabskiej (26).

Zestawienie badanych koni według ras ojców (tab. 12) informuje o znacznym udziale w krajowej hodowli koni sportowych reproduktorów pełnej krwi angielskiej (65 szt.) i wielkopolskich (56), a spośród ras zagranicznych – głównie hano-werskich (43), holenderskich (29) i holenderskich (24).

W dyscyplinie skoków przez przeszkody udział reproduktorów zagranicznych jest dominujący (117 szt.) nad ogierami krajowymi (68), co uświadamia potrzebę większego niż dotychczas uwzględnienia w krajowej selekcji ogierów predyspozycji dotyczących skoczności. Uzasadnia także potrzebę

Tabela 13
Zestawienie badanych koni według ras ojców matek

Dyscyplina	Krajowe								Zagraniczne									
	wlkp	xx	m	śl	pksp	NN	oo	razem	han	hol	KWPN	old	west	sf	trak	baw	inne	razem
Ujeżdżenie	11	9	2	0	1	1	0	24	4	0	1	1	2	0	3	1	6	18
Skoki	36	23	19	1	11	5	0	95	31	21	12	2	9	6	2	1	6	90
WKKW	8	24	11	0	2	0	0	45	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Zaprzęgi 1-konne	6	3	2	2	1	0	0	14	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4
Zaprzęgi 2-konne	12	4	5	17	3	0	1	42	2	0	1	4	0	0	0	0	2	9
Ogółem	73	63	39	20	18	6	1	220	40	21	14	11	11	6	5	2	14	124

importowania reproduktorów lub ich nasienia z cennych linii koni skoczków, w celu podniesienia poziomu rodzimej hodowli koni tego typu.

Ojcami matek badanych koni sportowych były głównie ogiery wielkopolskie (73 szt.) i pełnej krwi angielskiej (63), a spośród ras zagranicznych – ogiery hanowerskie (40) i holenderskie (21) – tabela 13.

Reasumując można stwierdzić, że jednostki AWRSP, szczególnie jako hodowcy koni sportowych, na tle krajowej

hodowli dysponują bardzo cennym materiałem, który przewyższa hodowlę prywatną. Wydaje się, że w dalszym postępowaniu należałoby dołożyć wszelkich starań, aby materiał ten otoczyć należyłą opieką i doskonalić w kierunku podniesienia wartości użytkowej poprzez selekcję opartą na próbach dzielności dla klaczy i ogierów, permanentne sprawdzanie wartości użytkowej ogierów poprzez udział w mistrzostwach Polski i świata młodych koni, a także import nasienia bądź reproduktorów z cennych linii koni sportowych.

Powrót zwierząt na Międzynarodowe Targi Poznańskie – Polagra Farm 2002

**Anna Siekierska, Anna Kobylińska,
Grzegorz Otulakowski, Piotr Mrówka**

RCHZ w Poznaniu

W 2001 roku, po latach nieobecności zwierząt gospodarskich na Międzynarodowych Targach Poznańskich – Polagra Farm, podjęto próbę przywrócenia ekspozycji zwierząt w czasie tej wielkiej imprezy targowej. Kierownictwo MPT zaprosiło wówczas do współpracy związki hodowców zwierząt, a pod względem merytorycznym pieczę nad wystawą przyjął Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie. Wystawa zwierząt miała charakter regionalny i była niewielka, swoje zwierzęta prezentowali czołowi hodowcy z Wielkopolski oraz z najbliższych położonych regionów. Na przykład ekspozycja bydła mlecznego obejmowała 30 sztuk bydła czarno-białego, w tym 20 krów dojnych – pierwiastek, a pozostałe 10 sztuk – jałowice cielne. Okazało się jednak, że był to bardzo dobry „come back”, ponieważ władze resortu rolnictwa podjęły decyzję o zorganizowaniu, w czasie trwania Międzynarodowych Targów Poznańskich – Polagra Farm 2002, XVII Krajowej Wystawy Zwierząt Hodowlanych. Organizacją Wystawy zajęło się Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Międzynarodowe Targi Poznańskie i Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt. Impreza trwała cztery dni – od 10 do 13 października 2002 r.

Bydło

Ekspozycja bydła mlecznego została umieszczona w pawilonie 1. W pawilonie tym prezentowano także bydło mięsne, małe przeżuwacze, drób i pszczoły. Umieszczenie stanowisk dla bydła pod dachem pozwoliło uniezależnić się od warunków atmosferycznych. Pamiętamy z poprzednich krajowych wystaw, które chociaż odbywały się w końcu sierpnia, nie zawsze trafiały na dobrą pogodę. W pawilonie zapewniono zwierzętom należyty komfort i pracownikom obsługującym – właściwe warunki pracy, a zwiedzającej publiczności – bezpieczeństwo. Stanowiska dla krów wyposażone były w urządzenia do doju mechanicznego przez trzy firmy: DeLaval Polska, Westfalia Landtechnik Polen Sp. z o.o. oraz A-Lima Bis Sp. z o.o. Przygotowano 60 stanowisk dla krów dojnych oraz 35 stanowisk dla jałowic cielnych. Ostatecznie na XVII KWZH zaprezentowano 93 sztuki bydła mlecznego z terenu całego kraju. Jednym z celów ekspozycji było pokazanie zwiedzającym wielu różnych ras bydła mlecznego, utrzymywanych w Polsce. Najliczniejszą grupą była rasa czarno-biała, zaprezentowano ją w trzech kategoriach w zależności od laktacji: 20 krów pierwiastek, 12 krów w II laktacji oraz 10 krów w III laktacji. Ponadto przedstawiono 6 krów rasy czerwono-białej, 5 – polskiej czerwonej i 5 – simentalskiej, niezależnie od laktacji. W kategorii jałowic cielnych można było zobaczyć 30 zwierząt rasy czarno-białej oraz 5 rasy jersey. Te ostatnie wśród oglądających budziły duże zainteresowanie swoją „kieszonkową wielkością” i niespotykaną urodą.

Zwierzęta prezentowało 36 wystawców, w tym 8 hodowców indywidualnych (20 zwierząt) i 28 wystawców z gospodarstw sektora publicznego (73 zwierzęta). Zwierzęta były przywożone na 1-2 dni przed wystawą, aby mogły oswoić się z nowym miejscem i odpocząć po trudach niejednokrotnie dosyć długiej podróży. Wyceny bydła mlecznego, która odbyła się na ringu w sąsiednim pawilonie 2, dokonała komisja w składzie: p. Enrico Dadati z Włoch – sędzia główny i asystujący mu p. Roman Januszewski – z grupy G-15 z Instytutu Zootechniki w Balicach. Wycenę zwierząt rozpoczęto od ka-